

Haetaan perintörahaa 17.000 euroa **Nuorten vuoro -kokemustarinatyöskentelyn** vahvistamiseen.

Tavoitteena kehittää työmuotoa sekä jalkauttaa kokemustarinat osaksi Heinolan kaupungin lasten ja nuorten kanssa työskentelevien arkea vuodeksi 2024.

Taustaa

Nuorten vuoro -kokemustarinatyöskentely aloitettiin Heinolassa vuonna 2020 Avasin mun silmät -projektilla. Projektissa neljä peruskoulunsa päättänyttä nuorta avasi omaa taustaa koulunkäyntinsä haasteisiin. Tarinoissa kerrottiin mm. oppimisvaikeuksista, adhd:sta ja lastensuojelun sijoituksesta. Nuorten kanssa tuotettiin kokemustarinakirja ja lyhyt video aiheesta. Projektia hyödynnettiin Lyseonmäen koululla mm. vesopäivillä, terveystiedon opetusmateriaalina ja yksilötyöskentelyssä nepsy-haasteisten nuorten kanssa. Kirjaa tehtiin yksi painos myyntiin Heinolan verkkokauppaan ja se myytiin loppuun.

Seuraavana vuonna tehtiin Päästä mut lentoon -projekti, jossa avattiin tunne-elämän haasteita, vuorovaikutusongelmia ja nepsy-haasteita viiden 15-17-vuotiaan nuoren kokemustarinan muodossa. Nuorten kanssa tehtiin jälleen kirja ja lyhyt video.

Vuonna 2022 nuorten kanssa tuotettiin kaksi videota. Toinen oli Sata säröä sielussa -dokumentti, jossa näytettiin neljä erilaista kokemustarinaa kiusaamisesta. Yksi näistä tarinoista oli kiusaajan ja hän avasi syitä oman käytöksensä takaa. Toinen samana vuonna tehty videoprojekti oli nimeltään Hymyn takana ja siinä neljä nuorta vastasi kysymykseen "Mikä on vaikeinta, mitä sulle on koskaan tapahtunut ja kuinka selvisit siitä?"

Helmikuussa 2023 Heinolan lukiolla järjestettiin Nuorten ääni -tapahtuma, jossa esitettiin nuorten edellisvuosina tekemiä kokemustarinoita ja järjestettiin keskustelutilaisuus. Kokemustarinoita näytettiin neljästä eri aiheesta: päihde- ja mielenterveysongelmista, rikollisuudesta ja lastensuojelun sijoituksesta ja koulukiusaajan taustoista.

Syyskuussa 2023 julkaistiin valokuvanäyttely, joka käsitteli nuorten kokemia paineita ja asioita, joista ei saisi puhua. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin viisi kokemustarinaa nuorten kokemasta seksuaalisesta häirinnästä.

Tänä vuonna Heinolan kaupungin www-sivuille on avattu Nuorten ääni -osio, jossa kokemustarinoita tätä nykyä julkaistaan.

Tällä hetkellä työn alla on videoprojekti nuorten uniongelmissa. Dokumentti julkaistaan alkuvuodesta 2024.

Menetelmä

Nuori voi ohjautua kokemustarinatyöskentelyyn montaa eri reittiä; esim. etsivästä nuorisotyöstä, perusnuorisotyöstä, koulunuorisotyöstä, opetushenkilöstön tai oppilashuollon kautta tai omasta yhteydenotosta.

Kokemustarinatyöskentelyä ohjaava nuorisotyöntekijä tapaa nuorta joitain kertoja, jotta nuoreen saadaan riittävä kontakti ja ymmärrys menetelmää kohtaan. Tämän jälkeen

nuoren kanssa aletaan suunnitella omaa tarinaa ja näkökulmaa. Nuori määrittelee itse, mitä haluaa tarinassaan kertoa ja kuinka syvällisesti.

Tämän jälkeen alkaa kirjoitusprosessi ja nuorisotyöntekijä esittää tukikysymyksiä, jotka ylläpitävät kokemustarinan kronologisuutta. Nuorisotyöntekijä kirjoittaa tapaamisten yhteydessä tekstiä nuoren kertoman mukaisesti, mutta halutessaan nuori voi myös itse kirjoittaa. Kokemustarinaa koostetaan viikoittaisten tapaamisten yhteydessä ja kun teksti on valmis, nuorisotyöntekijä koostaa sen yhtenäiseksi, kronologiseksi tarinaksi.

Tarina luetaan nuorelle ja pyydetään häntä pysäyttämään luku, mikäli jokin kohta on mennyt väärin tai eri tavalla, miten nuori sen tarkoitti. Nuorella on kaikissa työskentelyvaiheissa mahdollisuus perua jonkin kohdan julkaiseminen. Mikäli kyseessä on alaikäinen nuori, hänen tarinansa oikolukee myös huoltaja. Huoltajalla on oikeus kieltää tarinan julkaisu tai pyytää siihen muutoksia esim. siitä syystä, että tarina on liian tunnistettava.

Kun nuori ja huoltaja ovat antaneet julkaisuluvan, järjestetään vielä koekuuntelu, johon nuori saa valita haluamansa henkilön. Koekuuntelussa nuorisotyöntekijä lukee valmiin tekstin ja koekuunteluun kutsuttu henkilö saa kommentoida sitä. Koekuuntelija ei kuitenkaan saa määritellä nuoren kertomaa omasta näkökulmastaan oikeaksi tai vääräksi, vaan hänelle korostetaan, että nuorella on oikeus kertoa tarina omasta näkökulmastaan ja tulla sen avulla nähdyksi ja kuulluksi.

Koekuuntelun jälkeen tarina luetaan äänitarinaksi tai kuvataan videoksi. Videotyöskentelyssä nuori on aktiivinen toimija, joka osallistuu käsikirjoituksen tekoon ja kuvaukseen.

Tulevaisuus

Kokemustarinatyöskentely on herättänyt alueellisesti laajaa mielenkiintoa niin nuorten kuin eri alojen ammattilaisten keskuudessa. Tällä hetkellä sen parissa työskentelee yksi etsivä nuorisotyöntekijä muun työkenttensä ohessa. Työskentelyn teknisessä puolessa avustaa mediaohjaaja muiden työtehtäviensä lomassa.

Haemme hankerahaa vuodelle 2024, jonka avulla voisimme palkata Nuorten vuoroon yhden kokoaikaisen ja yhden puolikkaan työntekijän. Hankekauden aikana Nuorten vuoro -kokemustarinatyöskentelylle luodaan monipuolisemmat julkaisukanavat, verkostot ja www-portaali. Työmenetelmä juurrutetaan yhdeksi nuorisotyön muodoksi Heinolassa.

Hankkeen aikana tuotettaisiin monipuolisempaa aihesisältöä (uutena mm. sateenkaarinuorten tarinat) ja kehitettäisiin työskentelymalli, jossa esimerkiksi oppilaitokset ja sote-alan toimijat voisivat tilata Nuorten vuoro -kokemustarinan ja tarinaan liittyvän kokemusasiantuntijan vierailulle.

Vaikuttavuus

Kokemustarinatyöskentely on lähtenyt nuorten tarpeesta tulla kuulluksi, nähdyksi ja ymmärretyksi aikuisten maailmassa. Samalla se on lähtenyt opetushenkilöstön ja nuorten huoltajien tarpeesta ymmärtää ja selvittää oikeita syitä koulunkäynnin haasteiden, koulupoissaolojen ja haastavan käytöksen takaa.

Kokemustarinatyöskentely on auttanut nuoria pääsemään mm. nepsy-tutkimuksiin, vahvistamaan diagnoosin ja parantamaan asemaa moniammatillisissa palavereissa ja lastensuojelun toimenpiteissä. Työskentelyssä mukana olleet nuoret ovat löytäneet elämälleen suuntaa ja jatkopolkuja.

Kokemustarinatyöskentely on huomioitu myös mediassa: menetelmästä on kirjoitettu uutis- ja teemajuttuja paikallislehtiin, tehty radiohaastattelu ja menetelmän kehittämistä vastannut nuorityöntekijä on valittu Heinolassa vuoden naiseksi 2023.

Nuorten kokemustarinoille on nähtävillä selvä tarve. Videoita näytetään mm. yläkouluilla, alakouluilla ja kehittämispäivillä. Kirjoja on hyödynnetty mm. oppilashuollossa, yläkoulun oppitunneilla ja lastensuojelussa. Menetelmän kehittäjää on pyydetty eri paneelikeskusteluihin ja ilmiöpöytiin nuorten kokemustiedon välittäjäksi. Sanoma Pro on käyttänyt yhtä kokemusvideota lukion oppimateriaaleissa.

Kustannukset

Perintöraha käytettäisiin kaupungin omarahoituksena Nuorten vuoro-kokemustarinat kehittämishankkeelle, jolle haetaan Avin rahoitusta vuosille 2024-2027.

Nuorten vuoro – kokemustarinoiden ohjaajaresurssina asiaan vihkiytynyt nuoriso-ohjaaja Hanna Tuomikosken palkkakustannukset vuodelta 2024	35 000 e
Media ohjaajan osa-aikainen palkkakustannukset 2024	17 000 e
Muut materiaalit, mm. kirjasidonta	3000 e
Yhteensä	55 000 e
Perintöraha	17 000 e
Avin hankerahoitus	38 000 e

Lisätietoja palvelualuejohtaja, Virikkeellinen elämä Anne Andersson, puh. 0505951427, anne.andersson@heinola.fi